7.SINIF 5. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık ISPARTA Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıda Sanayi İnkılabı öncesi ve sonrası dönemlerle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.
Bilgi kutucuklarının üzerindeki numaraları tabloda verilen dönemlerden ilgili olanlarla eşleştiriniz.

1 Dağınık yerleşim yerlerinin yaygın olması

2 Makine gücüne dayalı üretimin olması

3 Çekirdek aile yapısı yaygın olması

4 Buharlı gemi ve otomobil ile ulaşımın kolaylaşması

5 Toplu yerleşim yerlerinin yaygın olması

6 Üretilen ürün miktarının artması

7 Bilim ve teknolojiye dayalı tekniklerin kullanılması

8 Geniş aile yapısının yaygın olması

9 Uzak yerlere gitmenin insanlar için sorun olması

10 İnsan gücüne dayalı üretimin yapılması

11 Tecrübe ve ustalığa dayalı tekniklerin kullanılması

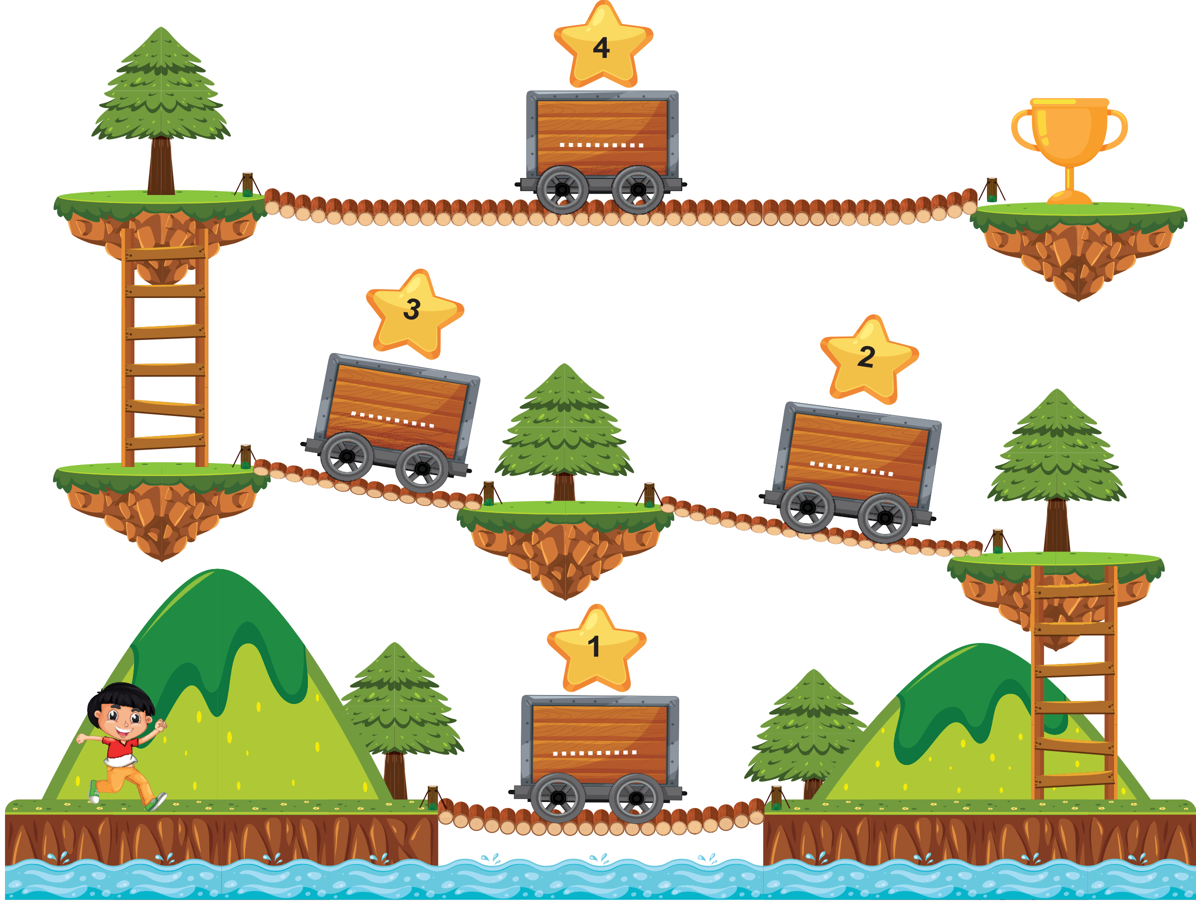
12 Üretim ve tüketimin kısıtlı olması

Sanayi İnkılabı Öncesi						Sanayi İnkılabı Sonrası					

2. **Tabloda Sanayi İnkılabı'nın sonuçları verilmiştir. Verilen bilgilerin doğru veya yanlış olduğuna karar vererek tablodaki ilgili alanı "✓" ile işaretleyiniz.**

Bilgiler	Doğru	Yanlış
Nüfus artmış, işsizlik sorunu doğmuştur.		
Sanayi İnkılabı ilk olarak 18. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkmıştır.		
Sanayileşen ülkelerde refah seviyesi yükselmiştir.		
El sanatları önem kazanmıştır.		
Fabrikalarda seri üretim ile birlikte ham madde ve pazar ihtiyacı artmıştır.		
Ülkeler arasındaki gelişmişlik düzeyi farkı azalmıştır.		
İşçi sınıfının ortaya çıkmasıyla sendikacılık faaliyetleri başlamıştır.		
Kırsal kesimlerde alt yapı sorunları ortaya çıkmıştır.		

3. Ali tarımı destekleyen kuruluşlarla ilgili soruları cevaplayacaktır. Soruların hepsini doğru cevapladığı takdirde ödül olarak kupa alacaktır. Ali'nin kupayı alması için soruları beraber cevaplayın, cevaplarını sırayla vagonlara yazın ve kupaya ulaşın.

1. Sulama kanalları ve barajlar inşa ederek tarıma destek olan kuruluştur.
2. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde barajlar ve sulama kanalları yaparak tarımsal verimi artırmak amacıyla oluşturulan bir projedir.
3. Tarım ve tarıma dayalı sanayinin ihtiyacı olan her türlü mal ve hizmetleri üreten kuruluştur.
4. Yurtta hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketici aleyhine aşırı yükselmesini önleyen kuruluştur.

4. İfadelerdeki boşlukları kutu içerisinde yer alan uygun kavramlarla tamamlayınız.

Cebelü-İkta-Tanzimat Fermanı-Serf-Çiftbozan akçesi-Senyör-Aşar

a. Tımar sisteminde toprağı üç yıl ekip biçmeyen çiftçi ………………. adında bir vergi öderdi.

b. Osmanlı Devletinde Tımar sahipleri ……………. adı verilen asker beslerdi.

c. Selçuklularda asker ve devlet memurlarına, devlet için yaptıkları hizmetler karşılığında, ………………… adı verilen topraklar belirli bir süre için verilirdi.

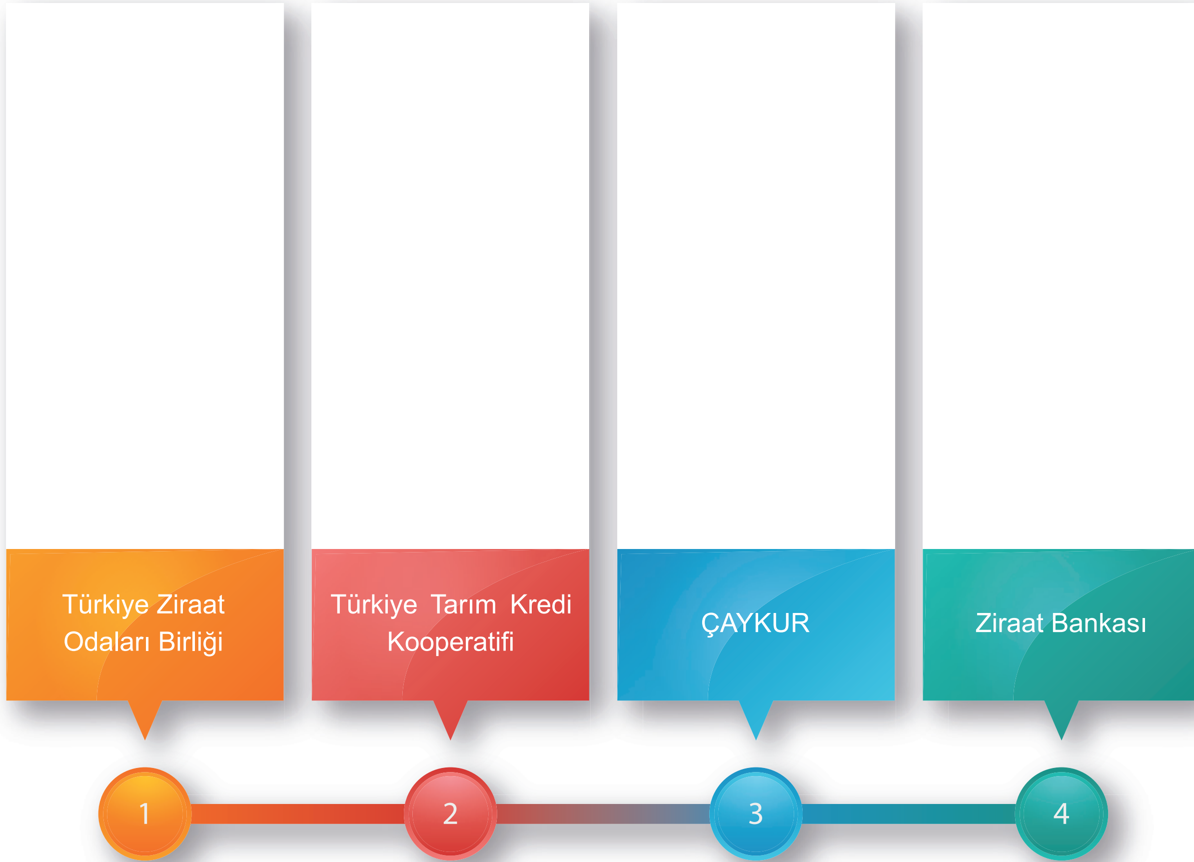
d. Orta Çağ Avrupası'nda toprağın sahibi soylulara …………………… denirdi.

e. Orta Çağ Avrupası'nda toprağın sahibi soylular için çalışan köylülere …………………..… denirdi.

f. Tımar sistemi uygulaması 1839 yılında …………………….......... ile kaldırıldı.

h. 1926 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatları ile çiftçiden alınan ………………… vergisi kaldırıldı.

5. **Aşağıda Türkiye'de tarımı destekleyen bazı kurum ve kuruluşlar verilmiştir. Bu kurum ve kuruluşların amaçlarını ilgili alanlara yazınız.**

6. Meslek seçimi bireyin kendisine uygun olan meslekleri çeşitli yönleri ile değerlendirip tercih edilen mesleğe yönelmesidir.
Aşağıdaki tabloda meslek seçiminde kendimize sormamız gereken sorulara "✓" işareti koyunuz?

Sorular	✓
Seçeceğim meslek ile ilgili ailemin beklentileri nelerdir?	
Seçeceğim meslek ilgi ve yeteneklerime uygun mu?	
Seçeceğim meslek bana çok para kazandırabilir mi?	
Seçeceğim meslek için hangi eğitimleri almam gerekiyor?	
Seçeceğim meslek kişilik özelliklerime uygun mu?	

7. Tabloda vakıf ve dernekler ile ilgili bilgiler verilmiştir. Verilen bilgiler doğru ise “ ✓” ile yanlış ise “ X” ile ilgili bölümü işaretleyiniz.

NO	BİLGİLER	DOĞRU	YANLIŞ
1	Kamuoyu oluşturarak bireylerin ihtiyaçlarının dikkate alınmasını sağlar.		
2	Hayvanların ihtiyaçlarını karşılayacak faaliyetlerde bulunmaz.		
3	Toplumsal sorunlar için çözüm üretir ve bunları uygular.		
4	Devlet-toplum kaynaşmasını kuvvetlendirir.		
5	Halkın temel ihtiyaçlarını ücretli karşılar.		
6	Toplumda birlik ve beraberliğe katkı sağlar.		
7	Şehirleşmeyi hızlandırır.		

8. Türk-İslam devletlerinde kurulan vakıflar ekonomik, dinî, eğitim ve sağlık alanlarında bir çok ihtiyacı karşılamıştır. **Bu bilgilere göre aşağıda verilen mimari yapı ve alan eşleştirmesini yapınız.**

	Yapı		Alan
1	Cami	a	Beslenme
2	Şifahane	b	Dinî
3	Medrese	c	Sağlık
4	Kervansaray	d	Konaklama
5	İmarethane	e	Eğitim

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐

9. Aşağıda tarih boyunca Türklerde meslek edindirme ve meslek etiği kazandırmada rol oynayan kurumlarla ilgili bazı özellikler verilmiştir.

Ahi Evran tarafından kurulmuştur. **01**	Osmanlı'da en yaygın eğitim kurumudur. **02**	Yeni katılan kişilere "feta" denirdi. **03**	Usta-çırak ilişkisi içinde meslek edindiren kurumdur. **04**
Günümüzdeki meslek odalarının görevini de yürüten kurumdur. **05**	Devşirme sistemiyle toplanan zeki çocukların alındığı kurumdur. **06**	Alanında uzman "müderris" adı verilen hocaların eğitim verdiği kurumdur. **07**	Vakıflar aracılığıyla öğrenci ihtiyaç ve giderlerinin karşılandığı kurumdur. **08**
Dinî ve pozitif bilimlerin birlikte okutulduğu kurumdur. **09**	Mezun olanların üst düzey görevlere geldiği kurumdur. **10**	Saray içi okul anlamına gelen kurumdur. **11**	Mesleki eğitimin yanında ahlakî eğitimin verildiği kurumdur. **12**

Verilen bu özelliklerin numaralarını ilgili olduğu kurumların kutularına yazınız.

Enderun .... Medrese .... Ahilik ....

10. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri, verilen kelimelerden uygun olanlar ile doğru bir şekilde tamamlayınız.

a. Genel ağ üzerinden yapılan alışverişe .... denir.

b. İngilizcede erkek arı anlamına gelen .... günümüzde insansız hava araçları (İHA) anlamında kullanılıyor.

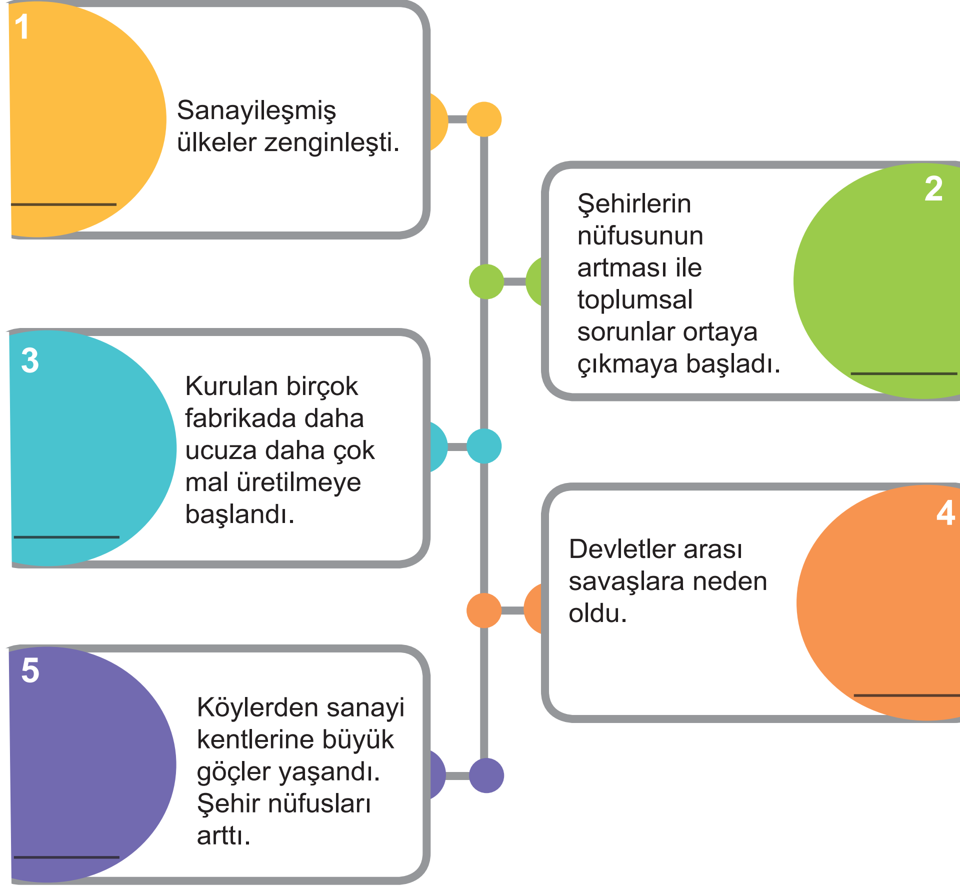
c. Osmanlı Devleti'nde .... Ahilik teşkilatının bir devamıdır.

d. Yamalıktan çıraklığa geçerken .... adı verilen bir tören düzenlenirdi.

e. Günümüzde vakıflar .... tarafından temsil ve idare edilmektedir.

f. 1923'te İzmir'de .... Kongresi toplanmıştır.

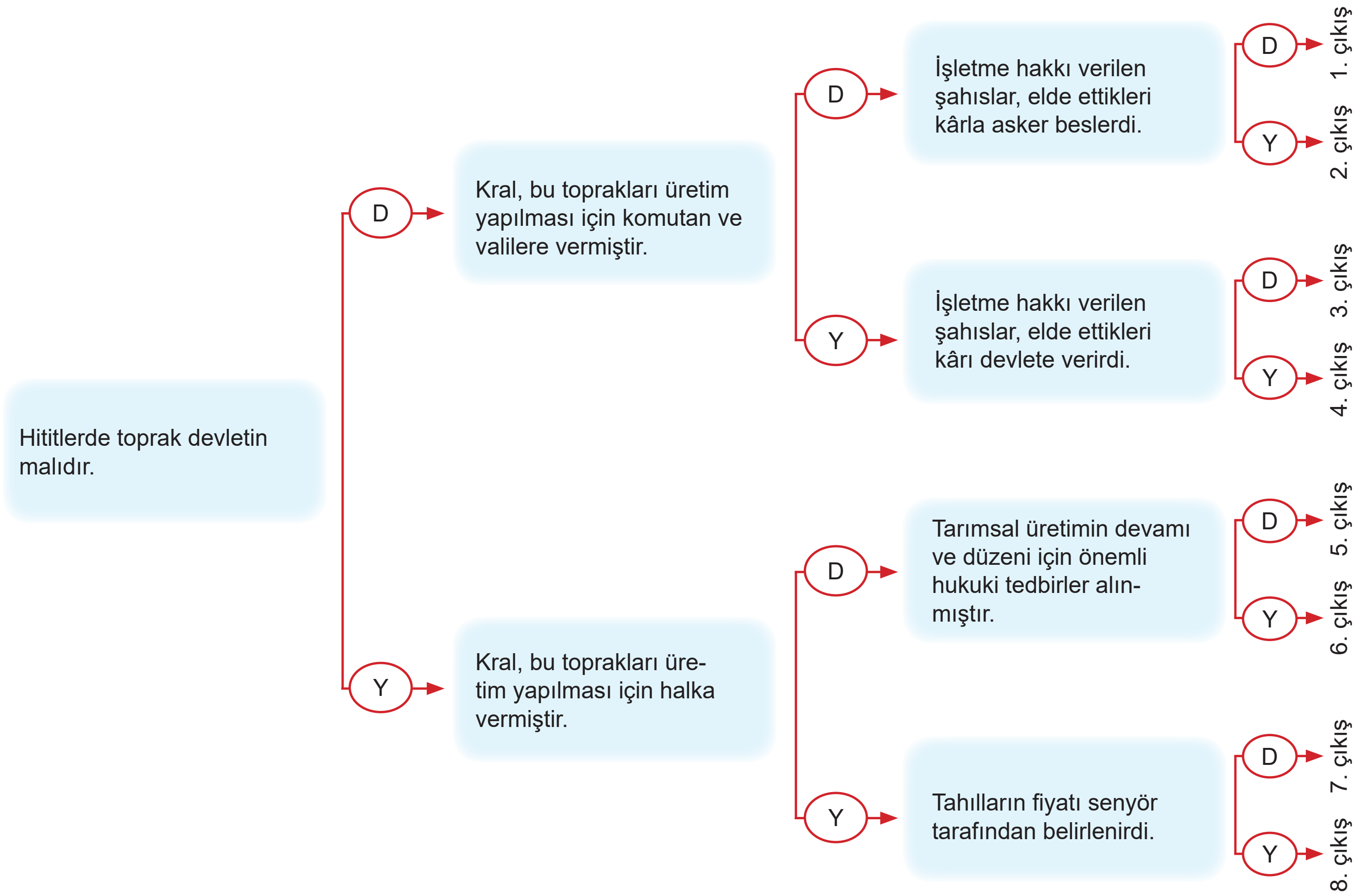
11. Sanayi İnkılabının aşağıda verilen sonuçlarını ekonomik, siyasi ve sosyal alanlardan hangisi ile ilgili olduğunu yanlarındaki bölüme yazarak belirtiniz.

12. Aşağıda verilen diyagrama T.C. Tarım ve Orman Bakanlığının üretime yönelik verdiği destekleri örnekte olduğu gibi yazınız.

13. Aşağıda verilen ifadeleri en soldaki ifadeden başlayarak okuyunuz. İfadelerin "Doğru" ya da "Yanlış" olduğuna karar vererek doğru çıkışı bulunuz.

14. Aşağıda Osmanlı Dönemi'nde açılan farklı eğitim kurumlarını görmektesiniz. Okulların hangi alanla ilgili olduğunu uygun kutucuklara işaretleyiniz.

	Hayvancılık	Haberleşme	Haritacılık	Sanayi	Sağlık	Ticaret	Tarım
Posta ve Telgraf Mekteb-i Âlisi							
Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi							
Eczacılık Mekteb-i Âlisi							
Kadastro Mekteb-i Âlisi							
Ziraat Mekteb-i Âliyesi							
Sanayi-i Nefise Mektebi							
Ticaret Mekteb-i Âlisi							

15.

Günümüzden yaklaşık 10.000 yıl önce insanın yaşam biçimini kökünden değiştirecek bir süreç başladı: Tarım Devrimi. Bu süreçte insanlar avcı-toplayıcı bir yaşam biçiminden çiftçi-üretici yaşam biçimine doğru dönüşüm gösterdi. Bu dönüşüm beraberinde çok yönlü değişimler de getirdi. Örneğin insanlar avcı toplayıcıyken gündelik veya en fazla aylık planlamalarla karınlarını doyurma derdindeyken, tarım devriminden sonra gelecek yılların hesabını da yapmaya başladılar. Tarım toplumundaki köylüler yüklü bir hasat gününün ardından, ellerinde o gün için ve hatta aylarca yetebilecek ürünler olduğu halde ertesi günün şafağında üretim yapma adına tekrar tarlalarının yolunu tuttular. Çünkü çiftçiler için gelecek; daha verimli üretim yapma ve yaşanacak olası kuraklık, sel felaketi, ürünlere zarar veren böcek istilaları gibi olumsuzlukları da göz önünde bulundurup aç kalmama adına hesap edilmesi gereken en önemli kavramdı.

Verilen bilgiden yola çıkarak ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanlar avcı-toplayıcı halindeyken plansız yaşamışlardır.

B) Tarımsal üretim iklim faktöründen etkilenmiştir.

C) Tarım devrimi yaşam biçiminin değişmesine neden olmuştur.

D) Doğal felaketler her dönem yaşanmıştır.

16. Büyük Hun Devleti'nin komşusu olan Tunguzlar, bu devletin hükümdarı Mete'den bazı isteklerde bulundular. Mete bu istekleri yerine getirdi. Mete'nin gittikçe kuvvetlendiğini gören Tunguzlar ondan sınırdaki çorak ve işe yaramaz bir küçük toprak parçasını da istediler. Mete, bu istek karşısında "Benden eyerimi isteyin vereyim, atımı isteyin vereyim, çadırımı isteyin vereyim. Fakat hiç kimse vatanımdan bir karış toprak istemesin vermem, veremem! Toprak devletin malıdır." demiştir.

Mete Han'ın kendine ait eşyaları vermeyi kabul etmesine rağmen vatan toprağını vermek istememesinin sebebi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Toprağı bağımsızlığın bir parçası olarak görmesi

B) Sonrasında daha fazla toprak isteyeceklerini düşünmesi

C) Halkına sormadan vermek istememesi

D) Tunguzlarla savaş yapmak istemesi

17. Osmanlı Devleti'nde esnaflar lonca teşkilatının belirlediği fiyata uymamak, eksik, kusurlu ve kalitesiz mal üretmek gibi suçları işlediklerinde bazı cezalar uygulanırdı.

Aşağıdakilerden hangisi bu cezalardan biri <u>değildir</u>?

A) Dükkan kapatmak

B) Hapis cezası vermek

C) Esnaflıktan çıkarmak

D) Ürünlerin kalitesini kontrol etmek

18.

KARA TOPRAK

Koyun verdi, kuzu verdi, süt verdi.
Yemek verdi, ekmek verdi, et verdi.
Kazma ile döğmeyince kıt verdi.
Benim sadık yârim kara topraktır.

İşkence yaptıkça bana gülerdi.
Bunda yalan yoktur herkes de gördü.
Bir çekirdek verdim, dört bostan verdi.
Benim sadık yârim kara topraktır.

Âşık Veysel Şatıroğlu

Aşık Veysel “Kara Toprak‘‘ adlı şiirinde toprağa olan şükran duygularını onu insana ait bazı özelliklere benzeterek anlatmıştır. Şüphesiz ki O’nu toprak için şiir yazdıracak kadar etkileyen toprağın, şiirde de geçen birtakım özellikleri olmuştur. **Buna göre Aşık Veysel’e şiir yazdıracak kadar yoğun duygular yaşatan toprağın hangi özelliği olmuştur?**

A) Bir çok canlıyı barındırması

B) İnsana benzemesi

C) Bereketli olması

D) Ticaretin kaynağı olması

19.

Arkadaşlar merhaba, ben İsabella. Size bu satırları 1150 senesinden yazıyorum. Ailemle biz İspanya’da köyde senyör ya da derebeyi adı verilen toprak sahibinin himayesinde yaşıyoruz. Tabi buna yaşamak denirse... Toprakların sahibi senyör, hatta köyümüzün ve daha birkaç köyün de sahibi aynı senyör. Kendisi o kocaman şatoda rahat içinde yaşarken bizler onun toprağını ekip biçiyoruz fakat kazancımızın çoğunu vergi olarak ona veriyoruz. Karşılığında ise senyör, bizim güvenliğimizi ve ihtiyaçlarımızı karşılıyor. Güvenlik derken, herhangi bir savaş zamanında babamı da askere alıp savaştırıyor. Yani güvenliğimizi de kendimiz sağlıyoruz aslında. Bu durum hiç de adil değil. Çünkü çalışan biziz ama rahat içinde yaşayan o. Babam bize bu düzene feodalite dendiğini ve çok uzak köylerde başka senyörlerin de olduğunu söylemişti. Anlaşılan ne yazık ki benim durumumda olan daha çok çocuk var.

Yalnızca Isabella’nın anlattıklarından yola çıkarak Avrupa’da Orta Çağ döneminde toprak yönetim biçimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

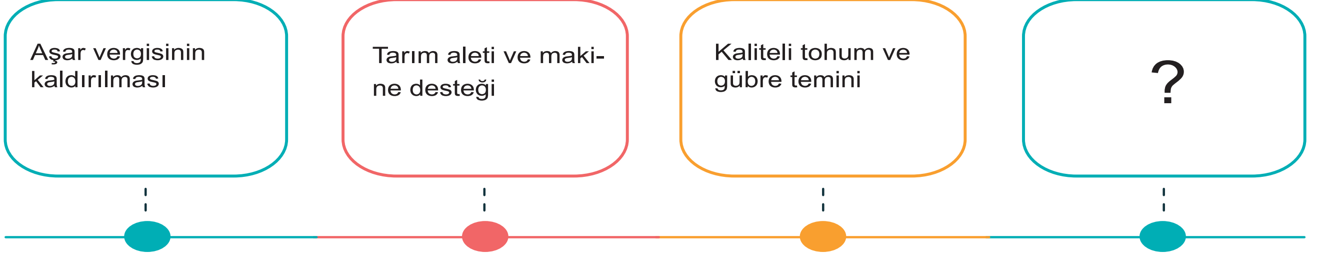
A) Köylüler topraklarını alıp satma hakkına sahiptir.

B) Tarım gelirlerini senyör ve köylüler eşit bir şekilde paylaşmışlardır.

C) Köylüler ekip biçtikleri ürünleri satarak geçimlerini sağlamışlardır.

D) Toprağın mülkiyet hakkı senyörlere aittir.

20. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra ülkemizde Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatları ile üreticinin desteklenmesi ve üretimin arttırılmasına yönelik birtakım çalışmalar yürütülmüştür. Bu alanda atılan en önemli adımlardan bazıları şunlardır:

"?" işareti ile gösterilen kutucuğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Ziraat Bankası'nın kurulması

B) Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün kurulması

C) Tarım Kredi Kooperatifleri'nin kurulması

D) Etibank'ın kurulması

21. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak üretim araçları gelişmiş ve sanayileşme başlamıştır. İlk kez İngiltere'de ortaya çıkan Sanayi İnkılabı, ekonomik ve sosyal değişimleri de beraberinde getirmiştir.

	Sanayi İnkılabı'nın sonuçları	Ekonomik	Sosyal
I	İşçi sınıfı ortaya çıktı.		✓
II	Üretim miktarı arttı.	✓	
III	Ürünlerin fiyatları ucuzladı.		✓
IV	Ticari faaliyetler hız kazandı.	✓	

Yukarıda Sanayi İnkılabı'nın bazı sonuçları ekonomik ve sosyal olarak eşleştilmiştir. Bu sonuçlardan hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

22. Üretim teknolojilerindeki gelişmeler kas gücüne duyulan ihtiyacı azalttı yerini makine gücüne bıraktı. Bu durum üretim miktarının artmasını sağladı. İnsanlar birçok ürüne daha ucuza sahip olmaya başladı. Bununla birlikte çocuklar ve kadınlar daha ucuza ağır işlerde çalıştırılarak hakları ihlal edildi. Zengin ve fakir arasındaki ekonomik fark hızla açıldı. Sanayi üretimindeki bu değişiklik zamanla tarım alanında da yaşanmaya başladı. Tarımda makineleşme hızla artarken köyde işsiz kalan insanların şehirlere göç etmesine neden oldu.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sanayinin gelişmesiyle şehir nüfusu azalmıştır.

B) Üretim miktarındaki artış ürün fiyatlarının artmasına neden olmuştur.

C) Üretim teknolojilerindeki değişimin hem olumlu hem de olumsuz sonuçları olmuştur.

D) Fabrika sahipleri fabrikada çalışan insanların haklarını korumuşlardır.

23.

Selçuklulardaki İkta sistemi Osmanlı Devleti'nde tımar adını almıştır. Kendisine tımar verilen sipahi ise bunun karşılığında savaşlara katılmak üzere cebelü adı verilen asker yetiştirmek, toprağı işletmek, güvenliği sağlamak, üretimden elde edilen gelirden vergi toplamakla görevliydi. Tımar sistemi sayesinde toprakların boş kalması önlenmiş, üretimin devamı sağlanmıştır. Böylece halkın gıda ihtiyacı karşılanmış, dışarıdan tarım ürünü alma ihtiyacı duyulmamıştır. XVIII. yüzyıla gelindiğinde tımar sisteminde bozulmalar meydana geldi. Bunun üzerine Tımar sistemi uygulaması 1839 yılında Tanzimat Fermanı ile kaldırıldı.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin bozulmasıyla ortaya çıkan sorunlardan biri olamaz?

A) Asker ihtiyacının karşılanamaması

B) Tarımsal üretimin azalması

C) Kırsal yerleşimlerde güvenlik sorunlarının yaşanması

D) Tarımsal ithalatın azalması

24. Büyük Selçuklularda toprak, geneli itibarıyla devlete aitti. Çeşitli sebeplerden ötürü asker veya sivil bir kişiye belirli bir toprak parçası verilirdi. Bu toprağı işleyenler vergilerini ona verirlerdi. İkta sistemiyle, bir yandan kalabalık orduların ihtiyaçları devlete yük olmadan temin ediliyor, öte taraftan da ikta sahibinin gelirini artırma çalışmalarının bir sonucu olarak üretim de artıyordu. İkta sahipleri belirli sayılarda asker beslemek, ayrıca bölgenin imarına katkıda bulunmak zorundaydı. Belirlenen kurallara uymayanların iktaları ellerinden alınırdı. Bu yönetim anlayışı, devletin askerî olduğu kadar, idari ve hukuki en sağlam temellerinden birini oluşturuyordu.

Serdar öğretmen öğrencilerine yukarıdaki bilgiyi verdikten sonra Büyük Selçuklu Devleti'nin uyguladığı toprak yönetim sisteminde hangi durumlarda devletin ikta vergi gelirlerinin azalacağını sormuştur. Öğrencileri de cevaplarını defterlerine yazmışlardır.

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi cevabı yanlış yazmış olabilir?

A) **BENGÜSU**

Köylüler az üretirse vergi gelirleri de azalır.

B) **FATİH**

Kurallara uymayan ikta sahiplerinin elinden toprakları alınırsa vergi gelirleri azalır.

C) **TAÇMİN**

Savaşlarda toprak kaybedilirse ikta vergileri de azalır.

D) **YİĞİTER**

İkta sahiplerinin usulsüzlük yapması durumunda vergi gelirleri azalır.

25. Aşağıda verilen meslek alanlarından hangisi usta, çırak ilişkisi içerisinde yetişmez?

A) Marangoz

B) Kuaför

C) Tamirci

D) Polis

26. Ahilikte, kişi çırak olarak girdiği bir meslekte üç yılını tamamlayınca ve meslek için gerekli becerileri kazandıysa kalfa olmaktadır. Kalfa olarak devam ettiği ustanın yanında üç yılı tamamladıktan sonra işi öğrenen kişiye bir tören ile ustalık ünvanı verilirdi. **Bu bilgilere göre kalfalıktan ustalığa geçiş törenine verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kılıç kuşanma

B) Şed kuşanma

C) Kapıya çıkma

D) Peştemal asma

27. Ahi teşkilatında, meslek sahibi olmak isteyenler önce ………………. olarak işe başlarlar ve işin inceliklerini öğreniler, zamanla …………olurlar.
Son olarak ………………. olan kişi için bir tören düzenlenir. Ahilik Teşkilatı geleneklerine göre o kişiye peştemal kuşatılır.
Yukarıda verilen paragrafta boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi kelimeler getirilmelidir?

A) kalfa – usta – çırak

B) usta – kalfa – çırak

C) usta – çırak – kalfa

D) çırak – kalfa – usta

28. Türk Milli Eğitim'in genel amaçları doğrultusunda, ortaokulu bitiren öğrencilerin devam edebileceği 4 yıllık eğitim sonunda meslek kazandıran, ülke ekonomisine katkı sağlayacak ara eleman yetiştiren eğitim kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

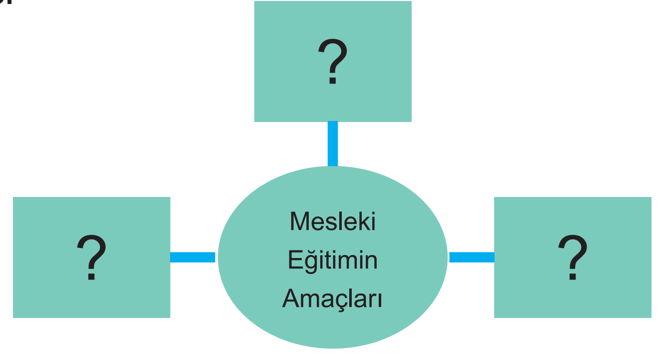
A) Anadolu Lisesi

B) Fen Lisesi

C) Mesleki ve Teknik Lisesi

D) Üniversite

29.

Yukarıda verilen diyagram da "?" ile gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) Nitelikli insan gücü yetiştirmek

B) Kişilere meslek becerilerisi kazandırmak

C) Esnafları denetlemek

D) Kişilere çalışma disiplini kazandırmak

30. Aşağıdakilerden hangisi vakıfların katkıları arasında gösterilemez?

A) Devlet–toplum kaynaşmasını kuvvetlendirmişlerdir.

B) İnsanlar arasında ayrım yapmadan ihtiyaç sahiplerine yardım etmişlerdir.

C) Hayvanların da ihtiyaçlarını karşılayacak faaliyetlerde bulunmuşlardır.

D) İç göç faaliyetlerini hızlandırmışlardır.

31. Aşağıda verilen kuruluşlardan hangisi ülkemiz dışında hizmet veren yardım kuruluşu olarak gösterilebilir?

A) KIZILAY

B) TEMA

C) TEV

D) WWF

32. Aşağıda verilen kuruluş – açılım eşleştirmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?

A) LÖSEV–Lösemili Çocuklar Vakfı

B) TEV–Türk Eğitim Vakfı

C) TEMA–Türkiye Erozyonla Mücadele ve Ağaçlandırma Vakfı

D) ÇEKÜL–Çocuk Eğitim ve Kültür Vakfı

33. Vakıflar yardımsever ve varlıklı kişilerin insanlara hizmet etmek amacıyla açtığı kuruluşlardır. Yardımlaşma ve dayanışma değerlerine önem veren kişiler farklı amaçlara yönelik birçok vakıf kurmuşlardır . İmarethaneler, sağlık işleriyle ilgili darüşşifalar, üniversite görevini gören medreseler, ibadethane olan camiler ve ticaretin gelişmesine yardımcı konaklama yerleri olan kervansaraylar buna örnek verilebilir.
Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Vakıflar, sosyal yaşamı geliştiren kuruluşlar olmuşlardır.

B) Askeri vakıflara önem verilmemiştir.

C) Vakıflar, devlet yöneticileri tarafından kurulmuşlardır.

D) Dini amaçlı vakıfların sayısı oldukça fazladır.

34. **İnsanların meslek seçimlerinde doğru kararlar alabilmeleri için aşağıdakilerden hangisini daha çok dikkate almaları gerek?**

A) Aile ve öğretmenlerin beklentileri

B) Popüler olan meslekler

C) Maddi getirisi daha fazla olan meslekler

D) Yetenek ve ilgilere uygun meslekler

35. Üniversite tercih döneminde çok istediği matematik öğretmenliğini yazmak isteyen Fatih, ailesinin telkinleriyle tıp fakültesini yazmak zorunda kalmıştır. Şimdi doktorluk mesleğinin 5. yılında olan Fatih her ne kadar mesleğinden memnun olsada iş anlamında aradığı mutluluğu tam olarak yakalayamamıştır.
Buna göre meslek seçiminde aşağıdakilerden hangisi daha çok dikkate alınmalıdır?

A) Çok para kazandırabilmesi

B) Aile büyüklerinin istekleri ön plana alınması

C) Yetenek ve ilgilerin dikkate alınması

D) Popüler mesleklerin öncelikli seçilmesi

36. **Ülkemizde vakıfların kuruluşu ve işleyişi ile ilgili işlemlerden sorumlu olan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Vakıflar Genel Müdürlüğü

B) Halk Eğitim Müdürlüğü

C) Çevre Koruma Vakfı

D) Devlet Su İşleri

37. Ülkemizde üretimi desteklemek adına çeşitli kurum ve kuruluşlar oluşturulmuştur.
Tarımın gelişmesine katkı sağlayan kuruluşlara aşağıdakilerden hangisi örnek <u>gösterilemez</u>?

A) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

B) Çevre Koruma Vakfı

C) Devlet Su İşleri

D) T.C. Ziraat Bankası

38. Son yıllarda sanal mağazaların gelişmesiyle beraber internet üzerinden alışveriş yapanların sayısı oldukça artmıştır.
Bu durumun ortaya çıkardığı <u>en önemli</u> sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanayi gelişmiştir.

B) Ticaret gelişmiştir.

C) Mağazalar kapanmıştır.

D) Esnaflar zarar görmüştür.

39. Türk İslam devletleri kuruldukları dönemlerden itibaren sosyal dayanışmaya önem vermişler, sosyal devlet anlayışıyla hareket etmişler, çeşitli kurumlar kurmuşlar ve giderlerini vakıf topraklarından karşılamışlardır.
Aşağıda verilenlerden hangisinin giderlerinin vakıf topraklarından karşılandığı <u>söylenilemez</u>?

A) İmarethaneler

B) Saraylar

C) Darüşşifalar

D) Camiler

40. Bireyin meslek seçiminde aşağıdakilerden hangisine öncelikle dikkat etmesi gerekir?

A) Mesleğin getirdiği ekonomik kazanca

B) Ailesine ve çevresindeki arkadaşlarının görüşlerine

C) Günümüzde en fazla seçilen meslekler arasında olup olmadığına

D) Seçeceği mesleğin kişilik özelliklerine ve fiziki yapısına uygun olup olmadığına

41. Alakent Köyü'nde çiftçilikle geçinen insanlar, köylerine ilk traktör geldiğinde çok sevindiler. Çünkü artık işler daha hızlı yapılacak ve iş gücüne daha az ihtiyaç duyulacaktı. Ancak zaman geçtikçe bu sevinç yerini üzüntüye bıraktı. Daha önceleri onlarca kişinin yaptığı işi şimdi bir traktör yapmaktaydı. Köyde traktör sayıları arttıkça işsizlik arttı ve iş bulmak isteyenler farklı şehirlere göç etmeye başladı.
Anlatılanlara göre metne verilecek en iyi başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Teknoloji ve Üretim

B) Traktörün Serüveni

C) Teknoloji ve Göç

D) Köyde Yaşam

42. Bundan 20-30 yıl önce insanlar bulaşıklarını elde yıkarmış. Bu da çok fazla emek ve iş gücü demekmiş. İnsanlar zamanlarının büyük bir kısmını bu işe ayırırmış. Günümüzde öyle mi? Yıkanacak malzemeleri makineye atıp, gerekli deterjanı koyduktan sonra bir tuşa dokunmamız yeterli olmaktadır. Bunda 18. yüzyılda başlayıp günümüzde de halen devam eden ....
Sedef'in cümlesini aşağıdakilerden hangisiyle bitirmesi daha uygun olur?

A) Sanayi İnkılabı ve sanayileşme faaliyetlerinin etkisi büyüktür.

B) Coğrafi Keşifler'in ve yeni yerler bulmanın etkisi fazladır.

C) Topraktan yararlanmanın ve tarımsal ürünlerde verimi artırıcı çalışmaların etkisi büyüktür.

D) Teknoljik gelişmeyle birlikte iletişim ve haberleşme alanında yaşanan gelişmelerin etkisi fazladır.

43. İngiltere'de ortaya çıkan Sanayi İnkılabı'ndan sonra en hızlı gelişme tekstil alanında gerçekleşmiştir. Dokuma tezgahları geliştirilerek daha fazla üretim yapılmaya başlanmıştır. Daha önceleri on beş dokumacının yaptığı işi artık bir kişinin gözetimindeki dokuma makineleri yapabilmektedir. Yaşanan bu değişimin insanlar üzerinde olumlu etkileri olduğu gibi olumsuz etkileri de olmuştur.
Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın olumsuz sonuçlarına örnek gösterilebilir?

A) Üretim miktarının artması

B) İşsizliğin artması

C) Az zamanda çok üretim yapılması

D) İnsanların daha az emek harcamaları

44. Sanayi İnkılabı'ndan sonra küçük işletmelerin yerini fabrikalar almaya başladı. Bu fabrikalarda daha az insan gücüyle daha fazla üretim yapılmaya başlandı.
Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın olumlu sonuçlarından biridir?

A) Devletler arası rekabet ve savaşların yaşanması

B) Şehir nüfusunun artarak çarpık kentleşmeye neden olması

C) Daha az ücret karşılığında kadın ve çocukların çalışması

D) Üretim miktarının artması ve daha ucuza ulaşılabilir hale gelmesi

45. Varlıklı kişilerin mallarını kendi mülkiyetinden çıkarıp sürekli olarak gelirleriyle birlikte toplumun ihtiyaçları için bağışlaması geleneği geçmişten günümüze Türklerde görülen bir uygulamadır. Öldükten sonra unutulmamak, yardım etmek ve koruma duyguları ile yapılan hayır işleri diğer toplumlarda da görülmüştür.
Yukarıdaki metinde aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi verilmiştir?

A) Ahilik teşkilatı

B) Eğitim sistemi

C) Vakıf faaliyetleri

D) Toprak yönetimi

46. Aşağıdakilerden hangisi ülke ekonomisinde sanayi faaliyetlerinin etkisinin daha fazla olduğunu gösterir?

A) Tarım ürünlerinin çeşitli olması

B) Yeraltı kaynaklarının zengin olması

C) İhracatta sanayi ürünlerinin payının fazla olması

D) Sanayi tesislerinde çalışan insan sayısının az olması

47. İnsanlık tarihindeki en önemli gelişmelerden biri sanayileşmedir. Buhar makineleri zamanla büyük fabrikaların ortaya çıkmasını sağlayarak üretimi arttırmıştır. Bu gelişmelerin siyasi, ekonomik ve sosyal alanda sonuçları olmuştur.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi sanayinin sosyal alandaki sonuçlarındandır?

A) Köyden kente göçlerin yaşanması

B) Sömürge devletlerinin kurulması

C) Üretim miktarının artması

D) Devletler arası savaşların yaşanması

48. Bir hastanede doktor olarak çalışıyorum. Ama yaptığım işten zevk almıyorum. İnsanlarla iyi iletişim kurabileceğim bir meslek seçseydim daha iyi olurdu. Avukatlık, öğretmenlik, rehberlik ve psikolojik danışmanlık olabilirdi. Spikerlik veya gazetecilik de olurdu.
Buna göre Doktor Murat Bey'in mesleğini seçerken aşağıdakilerden hangisine dikkat etmediği söylenebilir?

A) Mesleğin kazancına

B) İlgi alanlarına

C) Ailesinin beklentilerine

D) Mesleğin iş imkanlarına

49. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde tımar sahibinin görevleri arasında gösterilemez?

A) Vergi gelirlerini toplama

B) Belirli miktarda asker yetiştirme

C) Toğrağı ekip biçme ve ürün elde etme

D) Belirli sayıda medrese öğrencisi yetiştirme

50. 17. yüzyılda tımar sisteminin önemini kaybetmesi,

I. tarım

II. eğitim

III. mimari

alanlardan hangilerinde olumsuz yönde bir etkide bulunmuştur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

51. Anadolu Selçuklularında mülkiyeti devlete ait araziler iktalara ayrılmış ve işletme hakkı devlet kontrolünde bazı kişilere verilmiştir.
Buna göre Anadolu Selçuklu Devleti'nin aşağıdakilerden hangisini engellemeye çalıştığı söylenebilir?

A) Toprağa bağlı soylu sınıfın ortaya çıkmasını

B) Tarımsal üretimin artırılmasını

C) Merkezi otoritenin güçlendirilmesini

D) Ticaretin geliştirilmesini

52. Üreticilerin araç gereç, gübre, ilaç, tohum ve işçilik gibi giderlerini karşılamak amacıyla ihtiyaç duydukları krediyi uygun koşullarla sağlamaktadır.
Yukarıda açıklaması verilen kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarım Kredi Kooperatifleri

B) Toprak Mahsulleri Ofisi

C) Ziraat Bankası

D) Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü

53. 1992 yılında kurulmuştur. Ülkemizde yaşanmakta olan erozyon ve çölleşme tehlikesine kamuoyunun dikkatini çekmek için faaliyetlerine devam etmektedir.
Yukarıda açıklaması verilen vakıf aşağıdakilerden hangisidir?

A) LÖSEV

B) TEMA

C) Yeşilay

D) Millî Eğitim Vakfı

CEVAP ANAHTARI

1. Aşağıda Sanayi İnkılabı öncesi ve sonrası dönemlerle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.
Bilgi kutucuklarının üzerindeki numaraları tabloda verilen dönemlerden ilgili olanlarla eşleştiriniz.

1 Dağınık yerleşim yerlerinin yaygın olması

2 Makine gücüne dayalı üretimin olması

3 Çekirdek aile yapısı yaygın olması

4 Buharlı gemi ve otomobil ile ulaşımın kolaylaşması

5 Toplu yerleşim yerlerinin yaygın olması

6 Üretilen ürün miktarının artması

7 Bilim ve teknolojiye dayalı tekniklerin kullanılması

8 Geniş aile yapısının yaygın olması

9 Uzak yerlere gitmenin insanlar için sorun olması

10 İnsan gücüne dayalı üretimin yapılması

11 Tecrübe ve ustalığa dayalı tekniklerin kullanılması

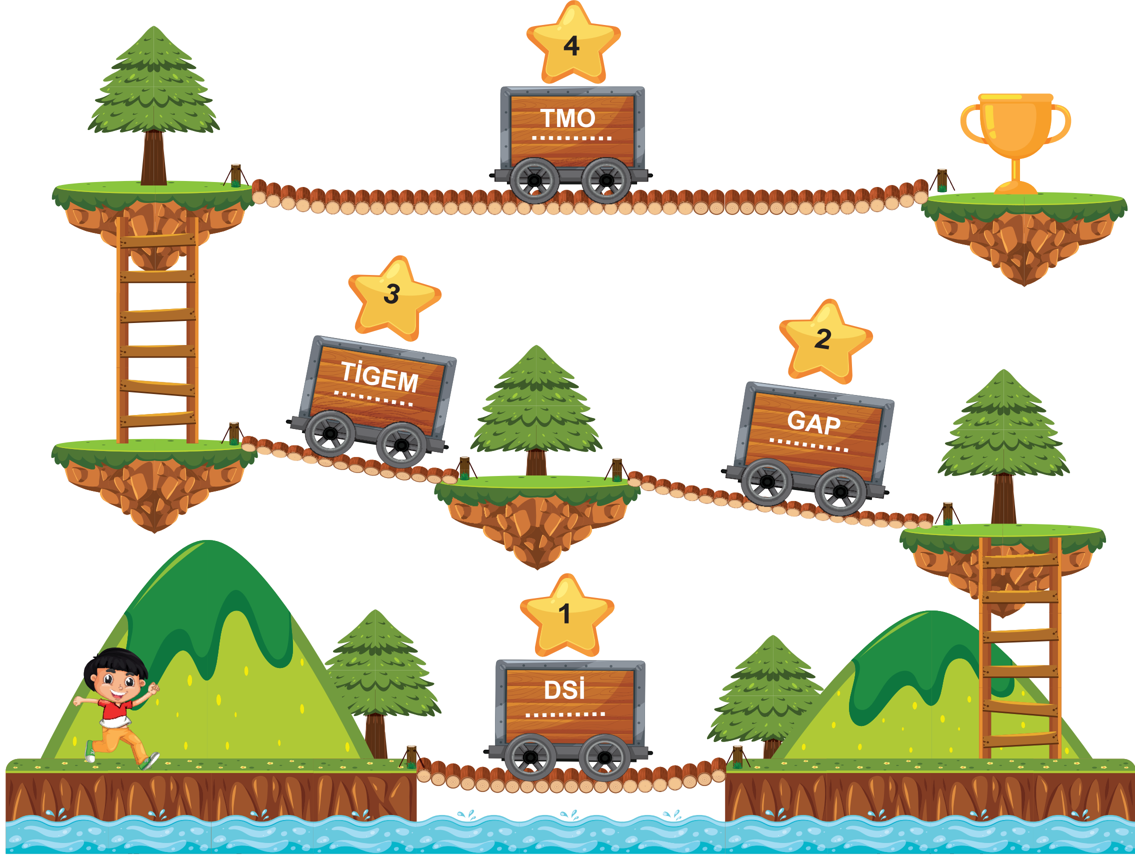
12 Üretim ve tüketimin kısıtlı olması

Sanayi İnkılabı Öncesi						Sanayi İnkılabı Sonrası					
1	8	9	10	11	12	2	3	4	5	6	7

2. **Tabloda Sanayi İnkılabı'nın sonuçları verilmiştir. Verilen bilgilerin doğru veya yanlış olduğuna karar vererek tablodaki ilgili alanı "✓" ile işaretleyiniz.**

Bilgiler	Doğru	Yanlış
Nüfus artmış, işsizlik sorunu doğmuştur.	✓	
Sanayi İnkılabı ilk olarak 18. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkmıştır.		✓
Sanayileşen ülkelerde refah seviyesi yükselmiştir.	✓	
El sanatları önem kazanmıştır.		✓
Fabrikalarda seri üretim ile birlikte ham madde ve pazar ihtiyacı artmıştır.	✓	
Ülkeler arasındaki gelişmişlik düzeyi farkı azalmıştır.		✓
İşçi sınıfının ortaya çıkmasıyla sendikacılık faaliyetleri başlamıştır.	✓	
Kırsal kesimlerde alt yapı sorunları ortaya çıkmıştır.		✓

3. **Ali tarımı destekleyen kuruluşlarla ilgili soruları cevaplayacaktır. Soruların hepsini doğru cevapladığı takdirde ödül olarak kupa alacaktır. Ali'nin kupayı alması için soruları beraber cevaplayın, cevaplarını sırayla vagonlara yazın ve kupaya ulaşın.**

1. Sulama kanalları ve barajlar inşa ederek tarıma destek olan kuruluştur.
2. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde barajlar ve sulama kanalları yaparak tarımsal verimi artırmak amacıyla oluşturulan bir projedir.
3. Tarım ve tarıma dayalı sanayinin ihtiyacı olan her türlü mal ve hizmetleri üreten kuruluştur.
4. Yurtta hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketici aleyhine aşırı yükselmesini önleyen kuruluştur.

4. **İfadelerdeki boşlukları kutu içerisinde yer alan uygun kavramlarla tamamlayınız.**

Cebelü-İkta-Tanzimat Fermanı-Serf-Çiftbozan akçesi-Senyör-Aşar

a. Tımar sisteminde toprağı üç yıl ekip biçmeyen çiftçi …çiftbozan…. adında bir vergi öderdi.

b. Osmanlı Devletinde Tımar sahipleri …cebelü…. adı verilen asker beslerdi.

c. Selçuklularda asker ve devlet memurlarına, devlet için yaptıkları hizmetler karşılığında, …ikta…. adı verilen topraklar belirli bir süre için verilirdi.

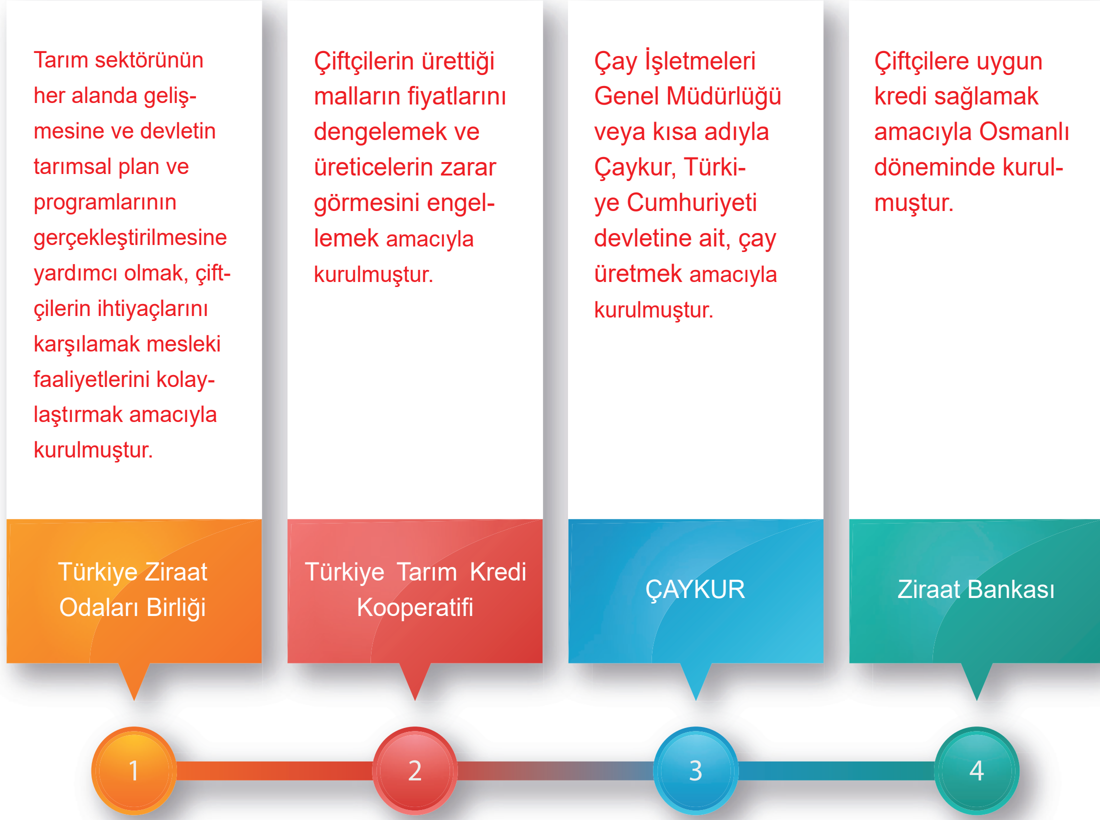
d. Orta Çağ Avrupası'nda toprağın sahibi soylulara …senyör…. denirdi.

e. Orta Çağ Avrupası'nda toprağın sahibi soylular için çalışan köylülere …serf…. denirdi.

f. Tımar sistemi uygulaması 1839 yılında …Tanzimat Fermanı…. ile kaldırıldı.

h. 1926 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatları ile çiftçiden alınan …aşar…. vergisi kaldırıldı.

5. **Aşağıda Türkiye'de tarımı destekleyen bazı kurum ve kuruluşlar verilmiştir. Bu kurum ve kuruluşların amaçlarını ilgili alanlara yazınız.**

6. Meslek seçimi bireyin kendisine uygun olan meslekleri çeşitli yönleri ile değerlendirip tercih edilen mesleğe yönelmesidir.
Aşağıdaki tabloda meslek seçiminde kendimize sormamız gereken sorulara "✓" işareti koyunuz?

Sorular	✓
Seçeceğim meslek ile ilgili ailemin beklentileri nelerdir?	
Seçeceğim meslek ilgi ve yeteneklerime uygun mu?	✓
Seçeceğim meslek bana çok para kazandırabilir mi?	
Seçeceğim meslek için hangi eğitimleri almam gerekiyor?	✓
Seçeceğim meslek kişilik özelliklerime uygun mu?	✓

7. Tabloda vakıf ve dernekler ile ilgili bilgiler verilmiştir. Verilen bilgiler doğru ise " ✓" ile yanlış ise " X" ile ilgili bölümü işaretleyiniz.

NO	BİLGİLER	DOĞRU	YANLIŞ
1	Kamuoyu oluştararak bireylerin ihtiyaçlarının dikkate alınmasını sağlar.	✓	
2	Hayvanların ihtiyaçlarını karşılayacak faaliyetlerde bulunmaz.		X
3	Toplumsal sorunlar için çözüm üretir ve bunları uygular.	✓	
4	Devlet-toplum kaynaşmasını kuvvetlendirir.	✓	
5	Halkın temel ihtiyaçlarını ücretli karşılar.		X
6	Toplumda birlik ve beraberliğe katkı sağlar.	✓	
7	Şehirleşmeyi hızlandırır.		X

8. Türk-İslam devletlerinde kurulan vakıflar ekonomik, dinî, eğitim ve sağlık alanlarında bir çok ihtiyacı karşılamıştır.
Bu bilgilere göre aşağıda verilen mimari yapı ve alan eşleştirmesini yapınız.

	Yapı		Alan
1	Cami	a	Beslenme
2	Şifahane	b	Dinî
3	Medrese	c	Sağlık
4	Kervansaray	d	Konaklama
5	İmarethane	e	Eğitim

1 b   2 c   3 e   4 d   5 a

9. Aşağıda tarih boyunca Türklerde meslek edindirme ve meslek etiği kazandırmada rol oynayan kurumlarla ilgili bazı özellikler verilmiştir.

Ahi Evran tarafından kurulmuştur. **01**	Osmanlı'da en yaygın eğitim kurumudur. **02**	Yeni katılan kişilere "feta" denirdi. **03**	Usta-çırak ilişkisi içinde meslek edindiren kurumdur. **04**
Günümüzdeki meslek odalarının görevini de yürüten kurumdur. **05**	Devşirme sistemiyle toplanan zeki çocukların alındığı kurumdur. **06**	Alanında uzman "müderris" adı verilen hocaların eğitim verdiği kurumdur. **07**	Vakıflar aracılığıyla öğrenci ihtiyaç ve giderlerinin karşılandığı kurumdur. **08**
Dinî ve pozitif bilimlerin birlikte okutulduğu kurumdur. **09**	Mezun olanların üst düzey görevlere geldiği kurumdur. **10**	Saray içi okul anlamına gelen kurumdur. **11**	Mesleki eğitimin yanında ahlakî eğitimin verildiği kurumdur. **12**

Verilen bu özelliklerin numaralarını ilgili olduğu kurumların kutularına yazınız.

6,10,11

2,7,8,9

1,3,4,5,12

10. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri, verilen kelimelerden uygun olanlar ile doğru bir şekilde tamamlayınız.

a. Genel ağ üzerinden yapılan alışverişe ...e-ticaret... denir.

b. İngilizcede erkek arı anlamına gelen ...drone... günümüzde insansız hava araçları (İHA) anlamında kullanılıyor.

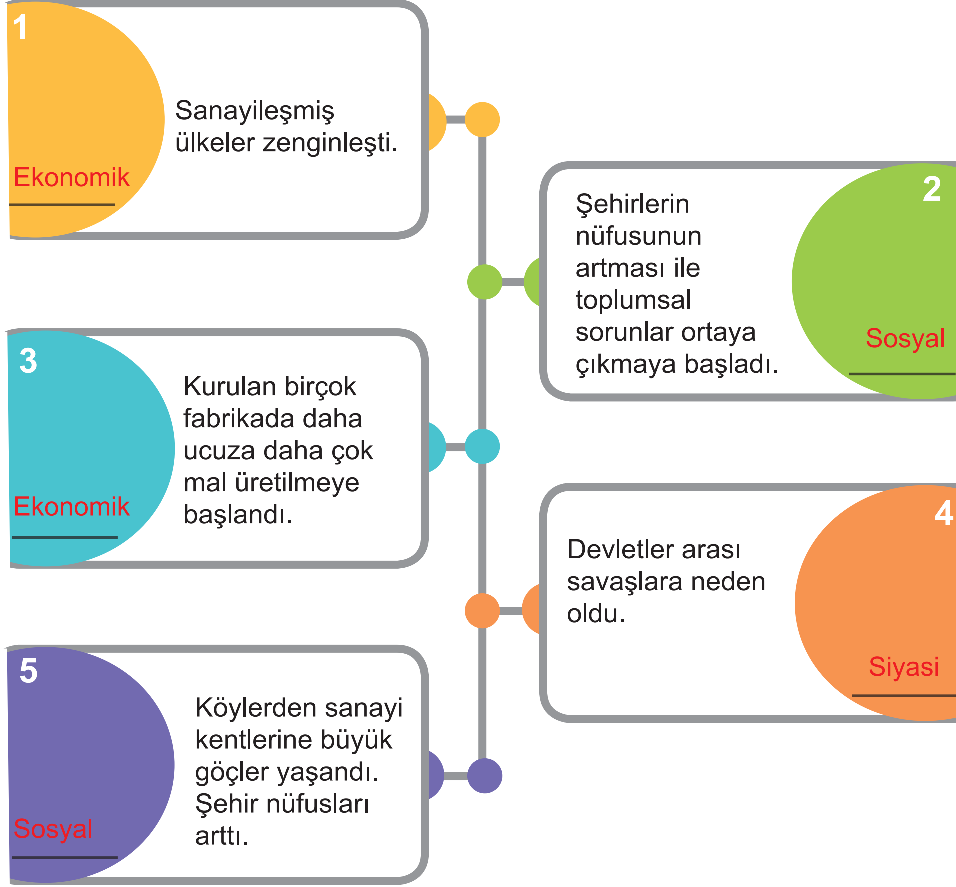
c. Osmanlı Devleti'nde ...esnaf loncaları... Ahilik teşkilatının bir devamıdır.

d. Yamalıktan çıraklığa geçerken ...şed... adı verilen bir tören düzenlenirdi.

e. Günümüzde vakıflar ...Vakıflar Genel Müdürlüğü... tarafından temsil ve idare edilmektedir.

f. 1923'te İzmir'de ...Türkiye İktisat... Kongresi toplanmıştır.

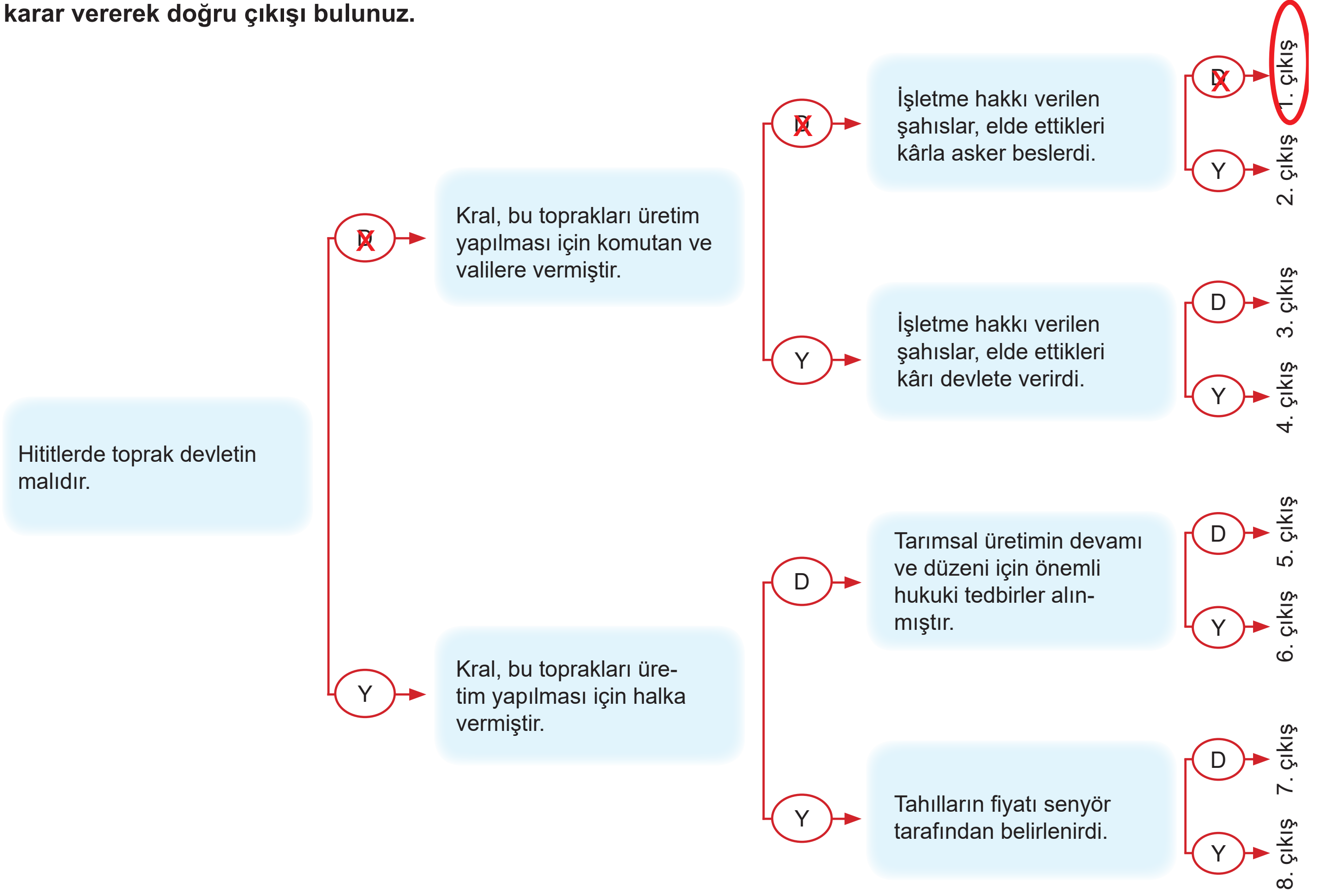
11. Sanayi İnkılabının aşağıda verilen sonuçlarını ekonomik, siyasi ve sosyal alanlardan hangisi ile ilgili olduğunu yanlarındaki bölüme yazarak belirtiniz.

12. Aşağıda verilen diyagrama T.C. Tarım ve Orman Bakanlığının üretime yönelik verdiği destekleri örnekte olduğu gibi yazınız.

13. Aşağıda verilen ifadeleri en soldaki ifadeden başlayarak okuyunuz. İfadelerin "Doğru" ya da "Yanlış" olduğuna karar vererek doğru çıkışı bulunuz.

14. Aşağıda Osmanlı Dönemi'nde açılan farklı eğitim kurumlarını görmektesiniz. Okulların hangi alanla ilgili olduğunu uygun kutucuklara işaretleyiniz.

	Hayvancılık	Haberleşme	Haritacılık	Sanayi	Sağlık	Ticaret	Tarım
Posta ve Telgraf Mekteb-i Âlisi		X					
Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi	X						
Eczacılık Mekteb-i Âlisi					X		
Kadastro Mekteb-i Âlisi			X				
Ziraat Mekteb-i Âliyesi							X
Sanayi-i Nefise Mektebi				X			
Ticaret Mekteb-i Âlisi						X	

15. C
16. A
17. D
18. C
19. D
20. C
21. C
22. C
23. D
24. B
25. D
26. B
27. D
28. C
29. C
30. D
31. D
32. D
33. A
34. D
35. C
36. A
37. B
38. C
39. B
40. D
41. C
42. A
43. B
44 . D
45. C
46. C
47. A
48. B
49. D
50. A
51. A
52. C
53. B

meb.gov.tr